

Αναστασία Εσέρογλου, συνέντευξη, 18/03/2006

[αποσπασματικά]

Εγώ ήμουν δεκατεσσάρω χρονώ. Τα κορίτσια δεκατεσσάρων χρονών. Είχαμε Βουλγάρους τότε. Είχαμε εφτά βουβάλια. Αρμέγαμε. Όσοι ήταν σ' αυτούς τα μοίραζαν για να μη μας πάρουνε οι Βούλγαροι. Λέω “μάννα, σήκω νωρίς, να αρμέξουμε. Όσοι είναι φουρνάρηδες θα τους δώσω από λίγο γιατί δεν έχουν τίποτα. Εντελώς τίποτα. Εμείς ήμασταν βασταγμένοι. Σηκών' η μάννα μ', “Έλα Μαρίκα, έλα Μαριάνθη”, τσ' ξέρεις αυτό. Αυτούς όλους. Όλους τους ξέρεις, ε; του Καψιμάλη η Ευαγγελία. Σ' αυτούς κουβάλησα! Τέλος πάντων, ερχόμαστε. Μια μέρα, έρχεται ο Στέλιος Κούτσογλου. Λέει, “Αναστασία”. Λέω, “τι είναι Στέλιο;” “Να κάνουμε, λέει, μια, λέει, έτσι, λέει, όπως τα άλλα τα μέρη. Να χορέψουμε, να πάρουμε.” “Και τι να κάνουμε;” “Να πάρουμε μια λατέρνα.” “Με τι θα πάρουμε αυτό λέω;” Ο [Ιωαννίδης], ο ξάδερφός μου, ο μπαμπάς του ήθελε να θερίσει σιτάρι. Πήγαμε όλοι μαζί – δεκαοχτώ άτομα ήμασταν, κορίτσια κι αγόρια. Πήγαμε θερίσαμε, πήραμε τα λεφτά από κείνον. Το πήραμε απ' το Θανάση Αϊβάτογλου. Τη λατέρνα. Ποιος θα τ' αναλάβει; Ο Παναγιώτης Αϊβάτογλου. Συγχωρέθηκε αυτός στο βουνό. Ξαδέρφια ερχόμαστε, έρχεται μια μέρα “Αναστασία, Αναστασία”. “Τι είναι λέω, Παναγιώτ;”. “Ο Στέλιος μ' έστειλε σαν υπεύθυνη, σ' εσένα”, λέει. Λέω “τι να κάνω γω; Τι ξέρω γω; Αγράμματη γυναίκα είμαι. Δεν πήγα σχολείο. Και πράγματι, δεν πήγα εγώ στο σχολείο, καθόλου. Ήρθαν οι Βουλγάρους, ήρθαν οι Γερμανοί, ήρθαν αντάρτες. Ήμασταν πολλά αδέρφια, ήταν κι ο θείος μου οι κόρες, πολλά αδέρφια είχε. Όλους σ' αυτά τα παιδιά, εγώ εκεί έκατσα. Κι από μικρή ήμουν τσακάλι! Δε μ' έφτανε κανέννας! Τσακάλι!, τσακάλι! Ρώτα. Όσοι είναι στην ηλικία μου, ρώτα τους. “Τι θα κάνω”, λέω. “Έλα μαζί μου”, λέει. Λέω “πού θα πάμε;” “Θα πάμε στο γραφείο μου, θα πάμε ν' αγοράσουμε, τη λατέρνα.” Πάμε. “Και πού θα το βάλουμε;”, λέω. “Πάλι στο ίδιο μέρος θα βάλουμε το θείο μου, αλλά κάθε Κυριακή θα βγούμε στα αλώνια”, λέει εδώ – παρακάτω όλα αλώνια ήτανε, αυτά όλα αλώνια ήτανε. Και θα 'ναι σεις τα κορίτσια κι εμείς τα παιδιά, λέει, να μαζευτούμε να κάνουμε, χορό όπως σε άλλα μέρη. Είμαστε πολύ. άβγαλτοι.” “Άβγαλτοι;! Συνέχεια άβγαλτοι θα είμαστε εμείς, λέω. Εσύ

ζηλεύεις τον άλλο, ο άλλος ζηλεύει τον άλλο, λέω, άβγαλτοι. Εντάξει βρε, λέω .. Παναγιώτη. Την παίρνω τη Μαριάνθη, “Θα 'ρθεις μαζί μας; Δε θα σ' έχω. τραχανά δε θα σε ψήσω”, λέω. Τότε ξέρεις τότ' επάνω πώς κάναμε το αυτό. “τραχανά δε θα σε ψήσω” Παίρνω τη Θεοδότη, παίρνω τη Μαριάνθη, παίρνω τη Μαρίκα, παίρνω τη Χρυσάνθη, όλοι μαζί θα 'ρθείτε, μαζί μου. Η Αναστασία αυτές όλες και η Αναστασία, όλες είμαστε ίδια ηλικία. Μόνο η Χρυσάνθη η Τουσσούγλου, είναι ένα χρόνο διαφορά ακόμη. Μεγάλη είναι. Και η Αναστασία του Σάββα. Εκείνη στη γειτονιά σου που είναι. Κι εκείνη ένα χρόνο διαφορά έχουμε. Εκείνη είναι το .. '28 γεννηθείς, εγώ είμαι το '28 γεννηθείς. Το '27 είν' εκείνη, '28 εγώ είμαι. Θα πάμε. Μαζεύτηκαν τα κορίτσια έτσι, Τώρα, λατέρνα παίζει “Έλα ρε Παναγιώτη!”, τ' λέω. Τον άντρα μου. “Έλα ρε Παναγιώτη, του λέω, να μπούμε να χορέψουμε.” Παίρνει κι ο Στέλιος την αδερφή του, μπαίνουν .. μετά-μετά. “Ορίστε δεσποινίς. Ορίστε δεσποινίς”, τότε έτσι ελέγανε. Και χορεύαμε.

Εάν, λέω, κάθε Κυριακή αυτή την ώρα άμα ρολόι δε φορούσαμε αλλά και – με τον ήλιο “άμα θα 'ρθείτε κι άμα δε θα 'ρθετε τραχανά δεν έχει”, λέω. “Ούτε καϊμάκι έχει ούτε τραχανά έχει. Δε θα σας ψήσω τίποτα”, λέω τα κορίτσια τα δικά μου. Φιλενάδες μου. “Αμάν! Τώρα τι θα κάνουμε’” “Τι θα κάνετε; Θα κάνετε, λέω, θα 'ρθείτε.” Εμείς, οργανωθήκαμε με τα κορίτσια. Λέω “Κοιτάξτε. Έλα, λέω, Μαριάνθη, εσύ ξέρεις γράμματα. Έλα στο δημοτικό. Πάμε και γράψ' τα ονόματα κορίτσια. Αυτά-- Άμα θα 'ρθούν καλώς. Άμα δε--θα κάνουν, θα κάνουν σταυρό, λέω, ούτε τραχανά έχει, λέω, ούτε καϊμάκι έχει. Δε θα τους δώσω τίποτα να φάνε.” Έτσι τους λέω. Τι να 'κανε. Φτώχεια είχαμε τώρα. Αλλά δε θυμάμαι τώρα πόσο δώσαμε. Τώρα δε θυμάμαι. Τόσο. Όλα όπως πήραμε έτσι τα δώσαμε. Τα λεφτά γιατί ... Ντάνγκα-ντούνγκα, ντάνγκα-ντούνγκα, ντάνγκα-ντούνγκα, ντάνγκα-ντούνγκα. Από δω μάθαμε από κει μάθαμε. Άσε εμένα ο θείος μου Θόδωρος, αν τον γνωρίζεις δεν ξερω, ήτανε χοροδάσκαλος ήτανε και καθόνταν στο Ροδολείβος. Και μ' έμαθε όλα. Και τανγκό και βαλς και χασάπικο και καρσιλαμά. Όλα μ' έμαθε. Και τώρα πια έμαθα αυτά όλα. Τότε μεγάλωσε ο γιος μου ο Θόδωρος, μεγάλος. Εδώ Γυμνάσιο είχ' εδώ απέναντι, αν το θυμάσαι δεν ξέρω. Του Μασαρά το έλεγαν. Στο Μασαρά

Γλέντι με λατέρνα στον Μαυρόλοφο

το εστέλναμε. Και δε μου έλεγε, ο Θοδωράκης τα βήματα όλα τα ήξερε και πήρε βραβείο ο Θοδωράκης! Από το δικό μου. “Μαμά, λέει, δείξε μου.” Με το να-να-να-να δηλαδή με το σκοπό, ψέματα. Κι ο Θοδωράκης πήρε βραβείο από κείνο το χορό, τους χορούς που τους έμαθα. “Μπράβο ρε.” Μια μέρα βλέπω – εμείς εδώ καθόμαστανε έξω αντρόγυνο – ήρθαμ' απ' το χωράφι και καφέ επίναμε, βλέπω το Μασαρά έρχεται, ο καθηγητής. “Κυρία Παπουτσόγλου;” Λέω “Μάλιστα”. Λέει “καφεδάκι, ε;” “Τι να κάνουμε κύριε Μασαρά, λέω, τώρα μόλις ήρθαμε, λέω, για ένα καφεδάκι να πιούμε”. Τι ήτανε; Ρεβύθια! Μου λέει, “Συγχαρητήρια ήρθα να δώσω.”